

Tinglev Mose & Ulvemose

<p>FAKTA OM FUGLE</p> <p>Danmarks fugle</p> <p>De vigtigste fuglelokaliteter</p> <p>Truede og sjældne ynglefugle</p> <p>Om lokaliteten</p> <p>Beskrivelse Beskyttelse Status Lige nu! Litteratur Kalender Idefase Optællingsvejledninger Caretakere</p> <p>Observationer</p> <p>Dellokaliteter Observationer Optællingsresultater og fokusarter</p> <p>Vigtige arter</p> <p>Rørdrum Rørhøg Hedehøg Trane Blåhals Rødrygget Tornskade</p> <p>Links</p> <p>Om Caretakerprojektet Fugle set i Tinglev Mose Fugle set i Ulvemose, Terkelsbøl Mose Lokalitetsmanual Bisamrotte projektet DOF Sønderjylland Tinglev Mose - Folder Vand og naturplaner</p>	<h2>Tinglev Mose & Ulvemose</h2> <p><i>Fra tårnet i mosen har man et godt overblik over den sydlige del af mosen. Her præsenterer en sydlig blåhals sig for os.</i></p> <p>Beskrivelse</p> <p>Tinglev Mose & Ulvemose er to geografisk adskilte områder, der tilsammen udgør EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 62.</p> <p>I Tinglev Mose er der i 1967 foretaget en afvanding ved anlæg af grøfter, især i den sydlige del, og en grøft omkring hele mosen, hvorved den generelle grundvandstand blev sænket. Herefter er der sket en meget kraftig tilgroning med opvækst af birk og pil, der danner et tæt krat i den sydlige del af Tinglev Mose.</p> <p>I 2003 er der i Tinglev Mose gennemført et naturgenopretningsprojekt med hævnning af vandstanden. Dette har ændret mosen totalt, så store dele af mosen er blevet meget mere fugtig. Man håber herved at kunne sætte opvækst af krat i stå. Vandstanden er blevet hævet med det formål at bevare mosen og de plante- og dyresamfund, som er tilknyttet moseområdet, bedst muligt. Ved at hæve sommervandstanden håber man, at tilgroningen med træer og buske stoppes. Samtidig håber man på, at vandkvaliteten af det vand, der strømmer bort fra mosen, forbedres. I eftersommeren 2005 er vandstanden meget høj i mosen. Jeg fornemmer, at der er ved at ske henfald i birkekrattene flere steder. Så den udvikling, som man fra projektets side håber vil indtræffe, er måske i gang.</p> <p>I mosens nordlige og østlige del - Nørresø og</p>	 <p>Fakta</p> <p>Kommune: Aabenraa</p> <p>Areal: 919 hektar</p> <p>Ejerforhold: Tinglev Mose privat/stat, Terkelsbøl Mose privat</p> <p>De tre alvorligste trusler:</p> <ul style="list-style-type: none">- Jagt- Tilgroning- Vandforurening <p>De tre mest påkrævede forbedringer:</p> <ul style="list-style-type: none">- Jagtbegrænsning- Mindsket gødskning & gyllespredning- Vandstandshævning- Øget græsning <p>Sidevisninger</p> <p>Denne måned: 310 Sidste måned: 565</p>
--	---	--

<p><u>Evaluering af Naturprojekt</u></p>	<p>Søndersø - er der partier, der er mere åbne uden egentligt krat. På disse områder vokser der flere steder en forholdsvis sund rørskov. Ind imellem er der andre partier med en meget kraftig vegetation især af forskellige stararter. I området er der en del opvækst af pil og birk, som vi håber reduceres noget efter vandstandshævningen i mosen.</p> <p>I Ulvemosen er der siden 1960 sket en eksplosiv opvækst af birk og pil, så der ikke findes åbne arealer i hele moseområdet. I området ligger der en del tørvegrave, som er omvokset af kratkov. Mosen fremstår i dag som et samlet kratområde med få omvoksede tørvegrave uden større åbne arealer.</p> <p>Adgangsforhold</p> <p>Der er gode adgangsveje til Tinglev Mose. Der skiltes ved Bjerndrup og Bajstrup til mosen, hvor der er parkeringsplads. Herfra er der anlagt en afmærket trampesti gennem en del af arealet. Endelig er der i Tinglev by skiltet til mosen. Her er der også en parkeringsplads og adgang til den mærkede sti.</p> <p>Terkelsbøl Mose og Ulvemosen danne et sammenhængende område, der er meget vanskelig tilgængelig. Men fra østsiden ved Gåskær, har lokale lodsejere adgangsveje ind i mosen. 3 forskellige markveje fører ind i mosen fra denne side af mosen. Endvidere kan man ad en markvej komme frem til mosen fra Terkelsbøl. Markvejene kan benyttes til fods af besøgende. Vejene fra Gåskær vedligeholdes delvis af lodsejere. Vejen fra Terkelsbøl bliver ikke vedligeholdt.</p> <p>Udnyttelse</p> <p>Moserne har indtil 1950'erne været anvendt til tørvegravning. I 1967 blev Tinglev Mose afvandet, hvorved der i randzonerne blev mulighed for at rykke dyrkning længere ud imod mosen.</p> <p>Ulvemose har også været anvendt til tørvegravning frem til 1950'erne. En egentlig afvanding er der ikke foretaget af dette moseområde, men randarealerne er afvandet, så man kan dyrke jorden helt ind til mosen. Arealerne er i dag mest anvendt til afgræsning af kreaturer eller til slåning. Op til mosen ligger der lavbundsarealer, der forsøges dyrket eller afgræsset.</p> <p>I dag har moserne meget stor jagtinteresse for lodsejerne, man har her en meget god råbukkejagt. Der er anbragt jagttårne rundt</p>	
--	--	--

	<p>omkring i terrænet.</p> <p>De arealer, som Staten ejer i Tinglev Mose, udlejes til en lokal jagtforening. Jagtforeningen skal tåle færdsel på arealet af publikum, der bruger stisystemet i mosen.</p>	

Tinglev Mose & Ulvemose

Vandstanden i mosen er hævet ved at der i udløbet af Almstrup kanal er bygget et spunsværk.

Beskyttelse

De største dele af de to moseområder er beskyttet og klassificeret som naturområde i henhold til naturbeskyttelseslovens §3.

Amtet betegner i regionplanen moserne som område af særlig landskabelig værdi. Engområderne i randzonerne er udpeget som jordbrugsområder med naturinteresser.

Området er registreret som EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 62 under navnet Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose.

Grundlag

Grundlaget for udpegningen til EF-fuglebeskyttelsesområde er ynglende Rørhøg og Hedehøg.

IBA-status

Ifølge BirdLife International kvalificerer Tinglev Mose & Ulvemose som Important Bird Area (IBA) nr. 62 med samme afgrænsning som EF-fuglebeskyttelsesområdet.

Kvalifikationsgrundlaget for IBA-lokaliteten er udelukkende udpegningen til EF-fuglebeskyttelsesområde.

Som fokusarter i Caretakerprojektet er udvalgt ynglefuglene Trane, Rørdrum, Hedehøg og Rørhøg.

Tinglev Mose & Ulvemose

Traner fouragerer i den naturgenoprettede Tinglev Mose

Status

Der foreligger ingen nye optællinger af ynglefugle i de to moser.

YNGLEFUGLE I TINGLEV MOSE 1998

Oversigt over antallet af ynglefugle ved undersøgelsen i Tinglev Mose, 1998. Antallet af ynglefugle er gennemsnittet af de systematiske optællinger i maj og juni 1998. Undersøgelsen er fortaget af Bio/Consult for Sønderjyllands Amt.

Der er registreret i alt 57 ynglefuglearter.

Lille Lappedykker: 1 par
Knopsvane: 1 par
Gråand: 6 par
Rørhøg: 1 par
Musvåge: 1 par
Agerhøne: 4 par
Fasan: 3 par
Vandrikse: 1 par
Grønbenet Rørhøne: 2 par
Blishøne: 3 par
Vibe: 4 par
Dobbeltbekkasin: 6 par

Ringdue: 15 par
Turteldue: 2 par
Gøg: 6 par
Sanglærke: 30 par
Landsvale: 1 par
Skovpiber: 23 par
Engpiber: 20 par
Hvid vipstjert: 1 par
Gærdesmutte: 18 par
Jernspurv: 19 par
Rødhals: 15 par
Nattergal: 23 par
Bynkefugl: 6 par
Solsort: 48 par
Sangdrossel: 7 par
Misteldrossel: 1 par
Sjagger: 1 par
Græshoppesanger: 10 par
Kærsanger: 55 par
Rørsanger: 41 par
Sivsanger: 2 par
Havesanger: 29 par
Gulbug: 5 par
Gærdesanger: 6 par
Tornsanger: 51 par
Munk: 52 par
Løvsanger: 84 par
Gransanger: 20 par
Fuglekonge: 1 par
Blåmejse: 5 par
Musvit: 8 par
Sumpmejse: 3 par
Fyrremejse: 2 par
Pungmejse: 1 par
Skovskade: 2 par
Husskade: 1 par
Krage: 1 par
Bogfinke: 26 par
Grønirisk: 4 par
Grønsisken: 2 par
Stillits: 1 par
Gråsisken: 13 par
Tornirisk: 4 par
Gulspurv: 23 par
Rørspurv: 49 par

Antallet af ynglepar i alt i Tinglev Mose: 770

YNGLEFUGLE I TINGLEV MOSE 1994

Knopsvane: 1 par
Gråand: 3 par
Hedehøg: 1 par
Duehøg: 1 par

Musvåge: 1 par
Vandrikse: 1 par
Grønbenet Rørhøne: 1 par
Blishøne: 2 par
Vibe: 4 par
Dobbeltbekkasin: 4 par
Gøg: 5-7 par
Nattergal: 15 par
Bynkefugl: 3 par
Græshoppesanger: 5 par
Sivsanger: 1 par
Kærsanger: 11 par
Pungmejse: 4 par
Ravn: 1 par

lagttagelser fra Terkelsbøl Mose maj 1968:

Jens Gregersen, Horsens, har været på besøg i Terkelsbøl Mose i 1968.
Han har noteret følgende iagttagelser i DOF-basen fra besøget. Jeg har fået lov til at bruge hans indbeterning fra Dof-basen.

10/05/1968

Rørdrum: 1 SY
Fiskehejre: 1
Krikand: 2
Gråand: 4 YF
Gråand: 13
Atlingand: 1
Rørhøg: 4
Hedehøg: 6
Musvåge: 1
Tårnfalk: 1
Urfugl (SU): 1 SY
Fasan: 3 SY
Vandrikse: 2 KA
Grønbenet Rørhøne: 4 KA
Vibe: 14
Dobbeltbekkasin: 5
Stor Kobbersneppe: 2
Storspove: 4
Sortklire: 1
Rødben: 4
Hættemåge: 3
Stormmåge: 1
Sortterne: 10
Ringdue: 10
Gøg: 3
Mosehornugle: 1
Sanglærke: 5
Landsvale: 1
Skovpiber: 1 SY
Gul Vipstjert: 7
Jernspurv: 1 SY
Nattergal: 10 SY

Rødstjert: 1
Stenpikker: 1
Solsort: 3
Græshoppesanger: 14 SY
Sivsanger: 3 SY
Rørsanger: 1 SY
Gærdesanger: 1 SY
Tornsanger : 3 SY
Løvsanger: 5 SY
Broget Fluesnapper: 1
Husskade: 2
Sortkrage: 1
Stær: 5
Gulspurv: 2
Rørspurv: 10
Bomlærke: 1 SY

YNGLEFUGLE I ULVEMOSE INKL. TERKELSBØL
MOSE 1977-80

Atlingand: 1 par
Gråand: 10 par
Musvåge: 1 par
Rørhøg: 1 par
Tårnfalk: 1 par
Vibe: 15 par
Dobbeltbekkasin: 15 par
Misteldrossel: 1 par
Nattergal: 30-50 par
Græshoppesanger: 20-30 par
Kærsanger: 50-80 par
Rødrygget Tornskade: 2 par

Tinglev Mose & Ulvemose

En solrig dag først i april kan du være heldig at se en Hugorm tage solbad i mosen.

Lige nu!

Lige nu omkring den 1. april venter vi på at ynglefuglene vender tilbage til mosen. De første er ankommet, og har bestat de bedste yngleterretorier. Det gælder for Trane, Rørdrum, Grågås og Rørspurv. Rørhøgen ankommer også sidst i marts for at indtage sit yngleterritorium. Vandrikse optræder i et pænt antal, ligesom Fyrremejsen ses og høres flere steder i mosen. Dobbeltbekkasinen bræger over mosen i flertal, og Sangdroslen lader sin røst flittigt lyde over mosen. Hen mod solnedgangstid går flere tusinde stære til ro i rørene, så der er noget at se på uanset, hvornår du vælger at gå en tur i mosen.

Tinglev Mose & Ulvemose

Litteratur

Jørn Eskildsen, Jens Gregersen, Søren Højager og Knud Pedersen:
Rapport over ornitologiske iagttagelser på sønderjyske lokaliteter sommeren 1971.

Dybbro, T. & M. Iversen 1983: Fuglelokaliteter i Sønderjyllands Amt. - Dansk Ornitologisk Forening, 102 s.

Nielsen, Morten 1997:
Fuglelokaliteterne i Sønderjyllands Amt. - Dansk Ornitologisk Forening.

Bio/Consult:
Oversigt over antallet af ynglefugle ved undersøgelse i Tinglev Mose 1998 for Sønderjyllands Amt.